

I-O). Славното положеніе на града В. Търново, преди привземанъето и разореніето му отъ Султанъ Баязида и сина му Челеби Солимана.

Тоя градъ е сѣстоялъ въ вето время спорядъ отличното си стратигическо мѣстоположеніе, преимущественно отъ двѣ високи скалистни части, заобиколени лжкатушнимъ образомъ отъ рѣката Янтра:— *Трапезица* и *Крѣпостъта*, които спорядъ това се представляватъ като полуострови, както и по всяка вѣроятность, и отъ населенитѣ мѣстности по политѣ на Трапезица, и по най низкитѣ мѣста на сѣвернитѣ, или сѣвероисточнитѣ части на Крѣпостъта (Хисаря). Кжмъ западъ же и югъ, ніе мислимъ основанъ на много исторически данни, че ветія градъ Вел. Търново, преди да се привзжмни отъ Турцитѣ, не се е простиралъ по надалечъ отъ сега тжй називаемія Баждарлжгъ, дѣто и дѣйстви-телно има едно мѣсто, което се називава „Демиръ Дирекъ“ (желѣзенъ стжлбъ); и което мѣсто се намира тжкмо на края на двѣтѣ улици, що водятъ отъ кжмъ мѣстноститѣ на Трапезица, Хисаря и на другитѣ имъ околни населени мѣста. Ніе мислимъ слѣдователно: „че ветія градъ не се е простиралъ повече кжмъ западъ и югъ отъ това мѣсто „Демиръ Дирекъ“ зовимо; при това, чакъ до рѣката Янтра отъ него мѣсто, кжмъ югъ и югоистокъ;“ но не можихми да се освѣтлимъ и да узнаемъ: защо именно горѣказанното мѣсто е названно отъ Турцитѣ „*Демиръ Дирекъ*?“ или какъ се е оно по отпреди називавало? Колкото за наименованіето *Башдарлжк* ніе можемъ, основанъ на вети народни пѣсни да увѣримъ: че *Башдарлжк* се е називавало всѣко мѣсто, опредѣлено за да се четятъ овци, и да имъ се отземва десятокъ-тъ (Бегликъ-тъ); спорядъ това и на много мѣста сжществуваъ названіята „*Башдари*,“ или „*Башдарлжк*“ (при Габрово и проч.). — Разказва се при това по преданіе тукъ въ Търново: „че отвжнъ крѣпостъта (Хисаря) е имало кжмъ западъ и югъ гора отъ малки и голѣми джрвета, и че отсѣтнѣ като се сѣкли джрветата, стройли сж се и кжщята.“ Това ако е истина, трѣба да е станало слѣдъ привземанъето на крѣпо-